

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради ДФ 05.854.024
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії Антоніна ПІДДУБНА,
(власне ім'я, прізвище здобувача)
1987 року народження, громадянка Україна,
(назва держави, громадянином якої є здобувач)
освіта вища: закінчила у 2009 році Вінницький національний аграрний університет
(найменування закладу вищої освіти)
за спеціальністю Екологія та охорона навколишнього середовища
(за дипломом)
виконала акредитовану освітньо-наукову програму Агрономія.

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом Вінницького національного аграрного університету Міністерства освіти і науки України, м. Вінниця від «12» червня 2024 року № 31а.
(повне найменування закладу вищої освіти (наукової установи), підпорядкування (у родовому відмінку), місто)

у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради – Олександр ТКАЧУК, доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач кафедри екології та охорони навколишнього середовища Вінницького національного аграрного університету.
(власне ім'я, прізвище, науковий ступінь, вчене звання, посада, місце роботи)

Рецензентів - Ігор ДІЛУР, доктор сільськогосподарських наук, професор, професор кафедри землеробства, ґрунтознавства та агрохімії, директор навчально-наукового інституту агротехнологій та природокористування, Вінницький національний аграрний університет;
(власне ім'я, прізвище, науковий ступінь, вчене звання, посада, місце роботи)

Інна ПАЛАМАРЧУК, кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри рослинництва та садівництва, Вінницький національний аграрний університет.
(власне ім'я, прізвище, науковий ступінь, вчене звання, посада, місце роботи)

Офіційних опонентів - Олена УЛЯНИЧ, доктор сільськогосподарських наук, член-кореспондент НААН України, професор, професор кафедри овочівництва, Уманський національний університет садівництва;
(власне ім'я, прізвище, науковий ступінь, вчене звання, посада, місце роботи)

Тетяна ДАІКО, кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри екології, Львівський національний університет природокористування.
(власне ім'я, прізвище, науковий ступінь, вчене звання, посада, місце роботи)

на засіданні «13» серпня 2024 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора

філософії з галузі знань

20 Аграрні науки та продовольство

(галузь знань)

Антоніні ПІДДУБНИЙ

(власне ім'я, прізвище здобувача у давальному відмінку)

на підставі публічного захисту дисертації «Якість овочевої продукції за інтенсивного землеробства в умовах зміни клімату Лісостепу Правобережного»

(назва дисертації)

за спеціальністю

201 Агрономія

(код і найменування спеціальності (спеціальностей))

відповідно до Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти)

Дисертацію виконано у Вінницькому національному аграрному університеті, Міністерство освіти і науки України, м. Вінниця

(найменування закладу вищої освіти (наукової установи), підпорядкування, місто)

Науковий керівник Сергій РАЗАНОВ, доктор сільськогосподарських наук, професор, професор кафедри лісового та садово-паркового господарства, Вінницький національний аграрний університет

(власне ім'я, прізвище, науковий ступінь, вчене звання, місце роботи, посада)

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису. Робота виконана здобувачем особисто, державною мовою, відповідно до вимог щодо її оформлення, містить нові науково обґрунтовані результати проведених досліджень, які забезпечують розв'язання наукового завдання, що має істотне значення для галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки (відповідно до п. 6 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами)).

Здобувач має 12 наукових публікацій за темою дисертації, з них 4 (відповідно до п.8, п.9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії):

1. Razanov S., Pidubna A., Gucol G., Symochko L., Kovalova S., Bakhmat M., Bakhmat O. Estimation of heavy metals accumulation by vegetables in agroecosystems as one of the main aspects in food security. *International journal of ecosystems and ecology science (IJEES)*. 2022. Vol. 12 (3). P. 159-164.

(0,60 друк. арк., дільова частка 0,28 друк. арк.) DOI: <https://doi.org/10.31407/ijeess123>

2. Dydiv A., Pidubna A., Gucol G., Vradii O., Zhylishchych Yu., Titarenko O., Razanova A., Odnosum H., Postoienko D., Kerek S. Accumulation of Lead and Cadmium by Vegetables at Different Levels of Gray Forest Soil Moistening in the Conditions of the Right Bank Forest Steppe of Ukraine. *Journal of Ecological Engineering*. 2023. 24(10). P. 198–204.

(0,8 друк. арк., дільова частка 0,27 друк. арк.) DOI: <https://doi.org/10.12911/22998993/170291>

3. Разанов С.Ф., Вдовенко С.А., Піддубна А.М. Особливості накопичення важких металів овочами за різного періоду їх вирощування. *Агробіологія*. 2022. № 1 (171). С. 108–114.

(0,68 друк. арк., дільова частка 0,47 друк. арк.). DOI: [10.33245/2310-9270-2022-171-1-107-113](https://doi.org/10.33245/2310-9270-2022-171-1-107-113). URL: https://agrobiologiya.btsau.edu.ua/sites/default/files/visnyky/agrobiologiya/razanov_2022-1-107-113.pdf

4. Піддубна А.М. Інтенсивність накопичення важких металів редискою та салатом вирощених на закритих ґрунтах в умовах Лісостепу правобережного. Сільське господарство та лісівництво. 2023. №6 (29). С.192-202. (0,60 друк. арк.). DOI: 10.37128/27075826. URL: <http://socrates.vsau.org/repository/getfile.php/33701.pdf>

У дискусії взяли участь (голова, рецензенти, офіційні опоненти, інші присутні) та висловили зауваження:

Голова ради Ткачук О.П.:

1. Які посівні площі в Україні часнику, цибулі, моркви?
2. Ви рекомендуєте висівати і висаджувати овочеві культури, зокрема часник, цибулю, моркву і петрушку в осінні строки в жовтні місяці. Перевагою є зниження накопичення важких металів у їх продукції. А які ще переваги і недоліки мають осінні посіви цих культур?
3. Як Ви поясните нижчий вміст важких металів у овочевій продукції за її висіву у осінні терміни?

Рецензент Дідур І.М.:

1. В огляді літературних джерел недостатньо висвітлено особливості трансформації важких металів в системі добриво – ґрунт – рослина.
2. В роботі не зовсім чітко вказано об'єкт та предмет досліджень. Бажано було б конкретизувати, які саме овочеві культури було взято на вивчення.
3. Бажано більш детально описати схему досліду та способи і норми внесення мінеральних добрив.
4. Слід було б визначити якісні характеристики мінеральних добрив на вміст в них важких металів, тому що не зовсім зрозуміло, важкі метали накопичувались з добрив чи безпосередньо з ґрунту.
5. Поряд з визначенням вмісту важких металів авторкою подана інформація про коефіцієнт накопичення, яка була в цьому потреба?
6. В роботі відсутні пояснення особливості періоду вирощування культур.
7. В другому розділі не зрозуміло в який період відбирали ґрунт для аналізу.
8. Висновки, які стосуються першого розділу бажано було б конкретизувати.

Рецензент Паламарчук І.І.:

1. В першому розділі недостатньо висвітлені питання з вивчення особливостей накопичення важких металів овочами.
2. Другий розділ перевантажений матеріалами по характеристиці природно-кліматичних факторів, бажано скоротити.
3. Недостатньо показано, яким чином проведено контроль за опадами та температурою зовнішнього середовища.
4. Чому в роботі здобувачка цинк і мідь віднесла до важких металів?
5. За результатом досліджень здобувачка встановила зниження кількості важких металів у овочах за аномального рівня зволоження, як це узгоджується з іншими авторами?
6. Потребує пояснення чому в дослідах за мінерального удобрення передбаченні лише азотне удобрення, калійне та фосфорне.

Опонент Улянич О.І.:

1. Для більш детального ознайомлення із завданням досліджень в другому розділі бажано було б подати схеми досліджень по всіх дослідах.

2. Чому у вивченні впливу рівня зволоження ґрунтів були взяті високі норми опадів, чим це автор пояснює?
3. Чи враховувався вміст важких металів і мікроелементів у поливній воді?
4. Результати досліджень показують різний вміст у овочах важких металів, які не завжди перевищують гранично допустиму концентрацію, то чи є необхідність у вивченні заходів щодо обмеження їх надходження в умовах інтенсивного землеробства.
5. Бракує достатнього обґрунтування чому озимі овочі одного і того ж сорту накопичували різну кількість важких металів.
6. На мою думку, для кращого сприйняття одержаних результатів досліджень краще було б третій розділ дисертаційної роботи представити у вигляді послідовних 2–3 розділів.
7. В результаті проведених досліджень виявлено, що за удобрення ґрунтів аміачною селітрою спостерігався найвищий вміст у овочах важких металів, цей фактор потребує пояснення.
8. Хвороби овочевих культур негативно позначаються на врожайності, які хвороби та методи боротьби з ними проводили конкретно на дослідках.

Опонент Дацко Т.М.:

1. У роботі наголошується про період експериментальних досліджень 2021-2023 рр. Однак частина дослідів була закладена у 2020 р., обговорюються кліматичні умови вегетаційного періоду 2020-2021 рр. Отже, доцільним було б вказати період досліджень 2020-2023 рр.
2. У розділі 2 варто було б навести детальну характеристику гранулометричного складу та хімічних властивостей ґрунту дослідних ділянок, адже саме ці характеристики визначають поведінку токсикантів, зокрема, важких металів, у ґрунтовому середовищі та значною мірою впливають на самоочисну здатність ґрунту.
3. На с. 98-99 не зрозуміло чи формули 2 і 3 є авторською розробкою чи загальноприйнятим підходом до розрахунку коефіцієнта накопичення та коефіцієнта небезпеки. А у формулі 3 скорочення ГДК доцільно тлумачити як гранично допустима концентрація.
4. Потребує пояснення, чому для досліджень були обрані різні овочеві культури (с. 90, 92, 95).
5. У досліді з вивчення накопичення важких металів овочами в умовах закритого ґрунту (підрозділ 2.2) відсутні чіткі завдання, які авторка ставила для досягнення мети.
6. З матеріалів дисертаційної роботи не зрозуміло, чи проводився контроль за надходженням важких металів у ґрунт з водою, яку використовували для поливу.
7. Потребує пояснення, чи враховувала дисертантка вплив обробітку ґрунту під озимі і ярі культури на накопичення важких металів овочами.
8. У матеріалах роботи наведено великий об'єм результатів досліджень з вивчення накопичення овочами важких металів та мікроелементів, але відсутній аналіз впливу мікроелементів на міграцію важких металів.
9. Авторка дисертаційної роботи відмічає різний вміст в мінеральних добривах токсикантів. Однак з методики проведення досліджень (підрозділ 2.2) не зрозуміло, як визначали вміст важких металів у мінеральних добривах.

Результати відкритого голосування:

«За»   5   членів ради,

«Проти»   -   членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує

Антоніні ПІДЛУБНІЙ

(власне ім'я, прізвище, здобувача (ки) у давальному відмінку)

ступінь доктора філософії з галузі знань 20 Аграрні науки та продовольство

(галузь знань)

за спеціальністю 201 Агрономія

(код і найменування спеціальності (спеціальностей))

відповідно до Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти)

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Окрема думка члена разової ради додається (за наявності).

Голова разової спеціалізованої вченої
ради

(підпис)

Олександр ТКАЧУК

(власне ім'я та прізвище)

Лідієс Анкарук О. засвідчую:
т.в.о. вченою секретарє Ін.у Ужманюк М.М.